

Liseliler BİLGİ'de Ekonomi Oyunları Oynuyor

BİLGİ, liselilere ekonominin nelerle ilgilendiğini anlatmak amacıyla bir ilke imza attı. İlki 14 Ocak'ta Okyanus Koleji'nden 24 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilen 'Ekonomi Tadımlik Dersi'nde çeşitli oyunlar oynanarak ekonomi dünyasında keşfe çıkıldı.

“Senden İyi Ekonomist Olur. Dene, Gör!” sloganıyla liselilere ekonomiyi farklı bir yolla anlatmak, öğrencilerde ekonomi konusunda farkındalık yaratmak amacıyla 'Ekonomi Tadımlik

Dersleri' başlatıldı. BİLGİ'nin ilkinin 14 Ocak'ta Okyanus Koleji'nden 24 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirdiği derste çeşitli oyunlar oynanarak ekonomi dünyasında keşfe çıkıldı. İçindeki ekonomistle yüzleşmek isteyen liseliler, Dolapdere kampusundaki Bilgi Ekonomi Laboratuvarı'nda (BELİS) buluştu, çeşitli oyunlar oynayarak, ekonomi biliminin çalışma alanları hakkında fikir sahibi oldu.

Ders ve oyunlar başlamadan önce bir konuşma yapan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi dekanı Prof. Dr. Ege Yazgan, fakülte ve bölümlerle ilgili öğrencilere bilgi verdi. Ekonomi lisans programının Liverpool Üniversitesi işbirliği ile hayata geçirdiği 'çift diploma' uygulaması ile hakkında ayrıntılı bilgi veren Yazgan, ekonomiyi biraz daha iyi anlatabilmek için bu derste ve dersteki oyunları tasarladıklarını söyledi. Oyunların ekonomi bilminde çok kullanılan bir yöntem olduğuna dikkat çeken Prof. Yazgan, oyun teorisinin aslında ekonomide çok ciddi kullanılan bir metodoloji olduğunu, bu derste de birkaç oyunu laboratuvar ortamına taşıdıklarını dile getirdi. Yazgan, “Ekonomi ile ilgili gerçek hayatta olduğunu düşündüğümüz şeyin çok çok basit, karikatürize edilmiş halini oynayacağız ve buradan çıkan sonuçlar bize gerçeklikte ekonominin ne olduğunu anlatacak” dedi.

Öğrencilere, çok keyifli şekilde tasarlanan bu oyunları oynarken zevk almalarını istediğini söyleyen Yazgan, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Bu oyunlar sayesinde ekonomi hakkında biraz fikir sahibi olmanızı amaçlıyoruz. Size ne olup ne bittiğine dair kabaca bir fikir vermek istiyoruz. Burada oynayacağınız oyunların çok daha gelişmiş hallerini aslında biz bilimsel araştırma olarak da yapıyoruz.”

Ayça Giritligil, oyunları yönetti

Öğrencilerin oynadığı oyunları tasarlayan ve derste veren Ekonomi Master ve Doktora Programları Direktörü Yrd. Doç. Dr. Ayça Ebru Giritligil, ders başlamadan önce yaptığı konuşmada; bu oyunlarla aslında ekonominin zannettiğimiz gibi sadece finans piyasaları, döviz halleri, ticaretle ne olup bittiğiyle değil aynı zamanda analiz ve icat konusu ile de ilgilendiğini dile getirdi. Dersin içeriği ve amacıyla ilgili bilgi aldığımız Giritligil; BİLGİ'de lise öğrencileri ile ilk kez yapılan bu dersin, büyük ihtimalle Türkiye'de de ilk kez yapıldığını belirtti.

Aslında Türkiye'de BİLGİ'deki gibi ekonomi öğreten başka okul olmadığına dikkat çeken Giritligil, ekonomi bölümü birinci sınıflar ile mastır öğrencilerine verdikleri bu derste ve dersteki oyunları, üniversiteye girecek liselilere de vererek, ekonomiyi anlatmak istediklerini söyledi. “Liselilere ekonomiyi anlatmak amacıyla bu derste veriyoruz. Biz oyunlarla ekonomi öğretmeye çalışıyoruz, birinci sınıf öğrencilerimizle de birçok oyun oynuyoruz. Çocuklar bu oyunla iktisadın neyle ilgili olduğunu anlıyor” diye konuşan Giritligil, ekonomi tadımlik derslerinin ikincisinin 3 Mart, sonuncusunun da 14 Nisan'da gerçekleştirileceğini açıkladı.

Liselilerden gelecek maksimum 24 öğrenciyi farklı tarzda, ekonominin farklı çalışma alanları ile ilgili oyunlar oynatacaklarını ve arkasından da oyunların sonuçlarını değerlendireceklerini ifade eden Giritligil, ilk derste Okyanus Koleji'nin 9, 10 ve 11. sınıfında okuyan öğrencilerin katıldığını, sonraki derslere, farklı okullardan öğrencilerin aynı derste girip oyunlara katılabileceğini, aynı okul zorunluluğunun olmadığını dile getirdi.

Oyuna 24 öğrenci katılabiliyor

“Laboratuvarımızda 24 tane terminal olduğu için oyuna 24 öğrenci kabul edebiliyoruz” diye açıklama yapan Ayça Giritligil, çalışma ile ilgili şunları söyledi: “İktisadın bu yönünü çocuklara göstermek istedik. Ve bu oyunların her biri farklı bir konuya parmak basıyor. Dört farklı oyun oynayarak dört farklı konuyla ilgili onlara fikir verdik. Çocuklar ekonomiyi duyuyorlar, ekonomi bölümlerinin tanımları yapıyor ama aslında o yaştaki bir çocuğun teorik olarak anlatılanı anlaması zor oluyor. Halbuki oyunlarla biraz daha içine girerlerse durum daha farklı oluyor. Dolayısıyla bu oyunlar çocuklarda bir farkındalık yaratıyor ve daha sonra gerçek hayatta ekonomi ile ilgili bir haber, yazı vs. gördüklerinde biraz daha iyi anlayabiliyorlar.”

Bu dersin, iktisadın sadece kuramlardan oluşan bir bilim dalı olmadığını, çocukların insan, sosyoloji, psikoloji, politika, iktisat, siyaset bilimi bağlantısını görebilmeleri için bir fırsat olduğunu düşünen Giritligil, dünyada iktisadi bu şekilde öğreten başka okullar olduğunu belirtti. İktisat laboratuvarı olan birçok yerde, deneylerle, oyunlarla iktisadın öğretilendiğini söyleyen Giritligil, “Hedef sorgulayarak öğretmekse eğitimde her türlü yöntem düşünülmeli. Tabi ki çocuklara iktisadi da öğretebilirsiniz, bir fikir, bir merak, bir görüş uyandırmak önemli. Ben bunu Türkiye'de yıllar önce yapmaya başladım” dedi.

“İlk deste amacımıza ulaştık”

Derste ilk önce'piyasa' isimli bir oyun oynandığını, öğrencilerin elma alıcıları ve satıcıları olarak ikiye bölünmüş gruplara ayrıldığını daha sonra da pazarlık yaparak elma alım ve satım yapmaya çalıştıklarını deşinen Giritligil, bu şekilde piyasadaki arz ve talebin, piyasa dengesinin nasıl oluştuğunu anlatmaya çalıştıklarını dile getirdi. Daha sonraki oyunların laboratuvarında oynandığını söyleyen Giritligil, “Bu oyunlar da anonim oyunlardı, çocuklar ikiye bölünmüş gruplar halinde oyunu oynadılar ama kiminle eşleştiklerini bilmiyorlardı. Bilgisayar rastgele atama yaptı. Her oyun birbirinin aynı beş turdan oluştu, aynı insanla o beş turu oynadılar ama başka bir oyuna geçtiklerinde başka bir kişi ile eşleştiler yine kim olduğunu bilmiyorlardı. Bu oyunlardaki amaç da birlikte hareket edildiğinde karşı tarafa güven, koordinasyon ve işbirliğinin geliştiğini göstermekti. İlk derste oynanan bu oyunlarla bana göre amacımıza ulaştık” diyerek oyunla ilgili ayrıntılı bilgi verdi.

Bundan sonra yapacakları dersler için; ilk derste geri dönüşlerden yola çıkarak, yeterince hedefe ve başarıya kilitlenmediğini düşündükleri oyunlardan bazılarını çıkarıp yerine yeni oyunlar ekleyebileceklerine dikkat çeken Giritligil, belki son oyuna slaytlar ekleyerek geliştirebileceklerini de sözlerine ekledi.

Asıl amaçlarının çocuklara ekonomiyi sevdirmek değil ekonominin ne olduğunu anlatmak olduğunu tekrarlayan Giritligil, konuşmasını şöyle sürdürdü: “Ondan sonra ilgilenip ilgilenmemek, çocukların kendi tercihleri. Amaç bu bölüme bilerek isteyerek gelmeleri, burada hiç bilmedikleri bir özelliklerini fark etmeleri. Burada yapılan çalışma, bir ekonomi bilimini tanıtmak amacını taşıyor, BİLGİ'yi tanıtmak değil.”

Türkiye'nin ilk ve tek laboratuvarı

Giritligil, oyunların oynandığı BELİS laboratuvarı ile ilgili de bilgi vererek, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Türkiye'nin ilk ve tek ekonomi deney laboratuvarı BELİS'in (BİLGİ Economics Lab of İstanbul), BİLGİ'nin idari ve mali desteğiyle Murat Sertel İleri İktisadi Araştırmalar Merkezi'nin bir parçası olarak 2009 yılında kurulduğunu belirtti. Murat Sertel'in, Türkiye'de ileri iktisat teorisinin kurucusu olmakla kalmadığını aynı zamanda Türkiye'de ilk iktisat deneylerini yapan bilim adamı olduğunu söyleyen Giritligil, BELİS'le ilgili şu bilgileri verdi: “Bu nedenle, BELİS'in Murat Sertel'in adını taşıyan bir merkezin bünyesinde yer alması son derece anlamlı. BELİS, iktisat teorisinin öngörülerini sınamak, insanların bireysel ve ortaklaşa karar verirken iktisadi ortamlara göre şekillenen davranış biçimlerini araştırmak ve iktisadi kurumların tasarımına rehberlik edecek deneysel araştırmalar yapmak için kuruldu. Bu açıdan, BELİS farklı disiplinlerden araştırmacıların çalışmaları için ortak bir zemin olmayı hedefliyor. Öte yandan, kısa/uzun dönem dersler ve seminerlerle deneysel iktisadın lisans ve lisansüstü düzeyde öğretilmesi, genel iktisat öğretimini destekleyici deneysel metodların kullanımının tanıtılması amaçlanıyor.”